

Minister Aktywów Państwowych

Borys Budka

BM.I.053.518.2023
IK: 904967

Warszawa, 28 grudnia 2023 r.

**Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej**

Szanowny Panie Marszałku,

poniżej udzielam odpowiedzi na interpelację nr K10INT5 Pani Pauliny Matysiak, Posel na Sejm RP, z dnia 7 grudnia 2023 r., w sprawie linii kolejowej nr 231 oraz linii kolejowej Mogilno-Orchowo, w zakresie właściwości Ministra Aktywów Państwowych.

W związku z wykonywaniem przez Ministra Aktywów Państwowych uprawnień z akcji należących do Skarbu Państwa w spółce Polskie Koleje Państwowe S.A. (dalej: PKP S.A., Spółka), Ministerstwo Aktywów Państwowych zwróciło się do Spółki z prośbą o przekazanie informacji, umożliwiających udzielenie odpowiedzi na pytania zawarte w interpelacji.

W odpowiedzi PKP S.A. poinformowała, że zgodnie z procedurą określoną w ustawie z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 1786 ze zm.) (dalej: *ustawa o transporcie kolejowym*), linia kolejowa nr 231 Mogilno – Kruszwica została zlikwidowana na wniosek spółki PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. (dalej: PKP PLK S.A.), na mocy Decyzji Ministra Infrastruktury nr TK 1 – 500 – 50/2004 z dnia 26 kwietnia 2004 r. Natomiast linia kolejowa nr 239 Mogilno – Orchardo została zlikwidowana na mocy uchwały Nr 116 Zarządu PKP PLK S.A. z dnia 16 kwietnia 2002 r. Po administracyjnej likwidacji linii kolejowych PKP PLK S.A. przekazała je PKP S.A. celem fizycznej likwidacji.

Spółka przekazała, że w przypadku podtrzymania przez samorządy braku zainteresowania odtworzeniem linii kolejowej, fizycznej likwidacji poddane zostaną szyny wraz z podkładami, natomiast pozostałe grunty z nasypami podlegać będą komercyjnemu zagospodarowaniu, np. z wykorzystaniem przez samorządy na ścieżki rowerowe. PKP S.A. podkreśla, że podjęte czynności likwidacji nie wykluczają możliwości odtworzenia linii w przyszłości.

Odnosnie sprecyzowania oczekiwań PKP S.A. w stosunku do organizacji pozarządowych w zakresie finansowania utrzymania powierzonych w opiekę linii, Spółka oświadczyła, że nie ma takich oczekiwań, ponieważ żadne formalne powierzenie linii lub związanego z nią mienia nie nastąpiło. Nie ma również podpisanej umowy na korzystanie z torowiska przez podmioty trzecie.

PKP S.A. wyjaśnia, że według obowiązujących przepisów prawa nieodpłatne zbycie linii kolejowej lub oddanie jej w użyczenie, w celu prowadzenia ruchu kolejowego może nastąpić na rzecz jednostki samorządu terytorialnego po spełnieniu niezbędnych wymagań. W takim przypadku samorząd może sam podjąć się wykonywania funkcji zarządcy infrastruktury kolejowej albo może taką linię przekazać w zarządzanie zarządcy linii kolejowej w celu jej dalszej eksploatacji. Zarządca infrastruktury kolejowej odpowiedzialny jest za zarządzanie infrastrukturą kolejową, jej eksploatację, utrzymanie, odnowienie lub udział w rozwoju tej infrastruktury.

Ponadto, przepisy ustawy z dnia 8 września 2000 r. o komercjalizacji i restrukturyzacji przedsiębiorstwa państwowego „Polskie Koleje Państwowe” (t.j. Dz.U. z 2022 r. 2542 ze zm.) (dalej: *ustawa o PKP*) dopuszczają możliwość oddania do korzystania w ramach umowy, mienie PKP S.A. będące zabytkiem w rozumieniu ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz.U. z 2022 r. poz. 840 ze zm.) (dalej: *ustawa o ochronie zabytków*), jednostce samorządu terytorialnego lub organizacji posiadającej osobowość prawną oraz status organizacji pożytku publicznego w rozumieniu ustawy z dnia 24 kwietnia

2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t.j. Dz.U. 2023 r. poz. 571) oraz posiadającej co najmniej pięcioletnie doświadczenie w zakresie sprawowania opieki nad zabytkami będącymi wytworami techniki kolejowej, realizowanej w sposób określony w art. 5 ustawy o ochronie zabytków. Powyższe rozwiązanie ma na celu ułatwienie wskazanym podmiotom prowadzenie działalności o charakterze historycznym, sprawowanie opieki nad zabytkami, wsparcie rozwoju i utrzymywania historycznych i turystycznych linii kolejowych, przy jednoczesnym odciążeniu spółek kolejowych takich jak PKP S.A. od konieczności ponoszenia kosztów utrzymywania tego mienia. Według informacji przedstawionej przez Spółkę, żaden z wyżej wymienionych podmiotów nie wystąpił do PKP S.A. o zawarcie tego rodzaju umowy.

Odnosząc się do określenia liczby linii kolejowych będących pod zarządem PKP S.A., a więc niebędących w PKP PLK S.A., udostępnionych stowarzyszeniom, fundacjom lub samorządom lokalnym, Spółka poinformowała, że udostępniła (w całości lub w części) samorządom lokalnym, na podstawie umów użyczenia, poniższe zlikwidowane wąskotorowe linie kolejowe:

- linia kolejowa nr 1011 (Jędrzejów Wąskotorowy - Umianowice - Pińczów): udostępniona przez PKP S.A. Gminie Jędrzejów;
- linia kolejowa nr 1017 (Starachowice - Iłża): udostępniona przez PKP S.A. Powiatowi Starachowickiemu;
- część Nałęczowskiej Kolei Wąskotorowej: udostępniona przez PKP S.A. Powiatowi w Opolu Lubelskim;
- Gnieźnieńska Kolejka Wąskotorowa: udostępniona przez PKP S.A. Powiatowi Gnieźnieńskiemu;
- Gryficka Kolej Dojazdowa: udostępniona przez PKP S.A. Gminie Rewal;
- Górnośląska Kolej Dojazdowa: udostępniona przez PKP S.A. Gminie Bytom, Gminie Miasteczko Śląskie, Gminie Nędza, Gminie Racibórz oraz Gminie Tarnowskie Góry;
- Rogowska Kolej Dojazdowa: udostępniona przez PKP S.A. Powiatowi Rawskiemu.

Ponadto, PKP S.A. przekazała, że posiada dwie umowy nieodpłatnego przejęcia linii kolejowej w zarządzanie w celu jej dalszej eksploatacji, które zostały zawarte z Powiatem Węgorzewskim na linię kolejową nr 259 (Kętrzyn - Węgorzewo) i Gminą Bytów na linię kolejową nr 212 (Lipusz - Korzybie). Spółka jest także stroną dwóch trójstronnych umów zawartych pomiędzy PKP S.A., PKP PLK S.A. a Województwem Dolnośląskim, o nieodpłatne przejęcie przez Województwo Dolnośląskie odcinków linii kolejowych w zarządzanie, dotyczących linii kolejowych nr 283 (Jelenia Góra - Lwówek Śląski) oraz nr 322 (Kłodzko Nowe - Stronie Śląskie). Zgodnie z oświadczeniem Spółki, z tytułu powyższych umów PKP S.A. nie pobiera czynszów, a jednostki samorządu terytorialnego zobowiązane są wyłącznie do ponoszenia kosztów utrzymania, eksploatacji oraz innych opłat publiczno-prawnych.

PKP S.A. tłumaczy, że proces przekazywania przez Spółkę działek pozostałych po zlikwidowanych liniach kolejowych, na rzecz jednostek samorządu terytorialnego jest aktualnie mocno ograniczony. Dzieje się tak, z uwagi na objęcie, przez PKP PLK S.A. oraz Ministerstwo Infrastruktury, nieruchomości stanowiących grunty po zlikwidowanych liniach kolejowych rezerwą gruntową, w celu umożliwienia przeprowadzenia w przyszłości prac inwestycyjnych związanych z modernizacją, rewitalizacją oraz rozbudową sieci kolejowej przez PKP PLK S.A.

Niezależnie od powyższego, PKP S.A. poinformowała, że w ostatnim czasie odnotowano zainteresowanie samorządów nabyciem praw, m.in. do poniższych nieruchomości, stanowiących grunty po zlikwidowanych liniach kolejowych:

- nr 371 (Wolsztyn - Żagań): Powiat Nowosolski;
- nr 817 (Leszno Grzybowo - Leszno): Miasto Leszno;
- nr 305 (Grodziec Mały - Kolsko) i nr 387 (Wschowa - Lipinka Głogowska): Powiat Wschowski;
- nr 314 (Trzebień - Modła): Gmina Bolesławiec oraz Gmina Gromadka;
- nr 320 (Kondratowice - Ząbkowice Śląskie): Gmina Ząbkowice Śląskie;
- nr 330 (Krzeszów - Okrzeszyn): Gmina Kamienna Góra oraz Gmina Lubawka;
- nr 196 (Olesno - Praszka): Gmina Gorzów Śląski;
- nr 262 (Szczytno - Biskupiec Reszelski): Gmina Dźwierzuty i Gmina Biskupiec;

– nr 251 (Tama Brodzka – Hława): Gmina Zbiczno.

Spółka zapewnia, że każdy tego typu przypadek jest rozpatrywany indywidualnie.

W zakresie wycofania się z ogłoszenia przetargu na likwidację linii kolejowych będących przedmiotem interpelacji, w swojej odpowiedzi przekazanej do Ministerstwa Aktywów Państwowych, Spółka poinformowała, że nie planuje wstrzymania likwidacji nawierzchni torowej, ponieważ jej pozostawienie na gruncie, w aktualnym stanie naraża Spółkę na liczne kradzieże i związane z tym dotkliwe straty finansowe.

Spółka zwraca uwagę, że nieeksploatowane linie ulegają degradacji, korzystanie z torowiska bez aktualnych przeglądów diagnostycznych i dopuszczających, jakkolwiek ruch jest niebezpieczny i stwarza zagrożenie dla zdrowia i życia. Aby odtworzyć bezpieczny ruch pasażerski czy towarowy, spełniający aktualne wymogi techniczne, należy przeprowadzić kompleksową modernizację poprzez zdjęcie z gruntu starego torowiska, a następnie budowę nowych torów z całą infrastrukturą towarzyszącą.

W przypadku woli pozostawienia gruntów w dyspozycji PKP PLK S.A. i reaktywacji linii kolejowych, w trakcie jej modernizacji, rozbiórce i tak podlegałyby cała stara infrastruktura (torowisko, podtorze, odwodnienie, trakcja, nastawnie, sterowanie ruchem itd.) i byłaby budowana nowa infrastruktura, zgodnie z obecnie obowiązującymi normami, przepisami i warunkami technicznymi.

PKP S.A. podkreśla, że wielokrotnie na przełomie lat kontaktowała się z lokalnym samorządem proponując przejęcie linii nieodpłatnie w trybie art. 39 ust. 3 ustawy o PKP na zadania własne w dziedzinie transportu. Samorząd odmawiał jednak jej przejęcia. Rozbiórka wstrzymywana była również w momencie, gdy Spółka otrzymała informacje o zainteresowaniu korzystaniem ze zlikwidowanej linii przez operatora. Operator jednak wycofał się i nie podpisał stosownej umowy, pomimo, że czynsz skalkulowany był jedynie na poziomie ponoszonych kosztów przez PKP S.A.

Spółka tłumaczy, że biorąc pod uwagę fakt wysokich kosztów ponoszonych przez PKP S.A., brak zainteresowania samorządu przejęciem linii, brak operatorów chętnych do eksploatacji linii oraz pojawiających się kradzieży, podjęto decyzję o zdjęciu nawierzchni torowej, co nie wyklucza odtworzenia linii w przyszłości.

Przekazując powyższe, uprzejmie informuję, że Minister Aktywów Państwowych, wykonując prawa z akcji należących do Skarbu Państwa w spółkach, realizuje uprawnienia wynikające z praw korporacyjnych, które są ściśle określone w przepisach prawa, w szczególności w ustawie z dnia 15 września 2000 r. – Kodeks spółek handlowych (t.j. Dz.U. 2022 r. poz. 1467 ze zm.) (dalej: KSH). Stosownie do art. 368 § 1 KSH prowadzenie spraw w zakresie działalności bieżącej spółki, należy do kompetencji jej zarządu, natomiast zgodnie z art. 375¹ KSH, walne zgromadzenie i rada nadzorcza nie mogą wydawać zarządowi wiążących poleceń, dotyczących prowadzenia spraw spółki.

Z poważaniem

Borys Budka

minister

dokument podpisany elektronicznie

904967.3199857.2548223

Do wiadomości:

Kancelaria Prezesa Rady Ministrów